

ЗАМАН

Жыйыныу

Тюнене Правительствону ююнде КъМР-ни Айыруу комиссиясыны жыйылынууда республиканы Парламентини 6-чы чакырылыууну депутатлары эсепге салынып, алаге мандатлары берилгенди.

Айыруу комиссияны башчысы Вячеслав Гешев Парламентни жангы къауумуну депутатларына 70 адам сайлангандарын, ала партия тизмелеге кере айырылгандарын чертгенди. Къол кетюроуну протоколуна эмда «Кандидатланы тизмесинден КъМР-ни Парламентини 6-чы



Депутатла эсепге салынгандыла эмда мандатла къоллу болгандыла



Вячеслав Гешев Мурат Кардановга депутат мандатны бергенди.

чакырылыууну депутатларына мандатланы беруно юсюнден» бегимине тийшилликке законла чыгарыуучу органга беш парти-

яны келечилери киргенди. Ол санда «Единая Россиядан» - 50, КПРФ-ден - 9, «Справедливая Россиядан» - 7, «Зелёные» эмда ЛДПР-ден экишер адам. Вячеслав Мещеряков депутатланы хар бирине да мандатларын берип, алаге жетишимле тежегенди.

Парламентарийлени КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы Мухамед Кодзиков да алгышлаганды. «Сизге республиканы халкы улуу ышанылулук этгенди, анга кертичи болуугузга толу ийнанам.

Былайда Айыруу комиссия кюралыуу, буруксуз ишлегенин да белгилеге керекди» - дегенди ол. Мухамед Марьянов КъМР-ни Конституциясына тийшилликке законла чыгарыуучу баш органын жангы къауумуну биринчи жыйылыуу кчачан бардырылгандарын регионуну онучуу белгилегенин эсертгенди. Алай бла КъМР-ни Башчысыны къулуууну болжаллы халда толтурган Казбек Ковок къабыл кере Указга кере. Парламентни жангы къауумуну биринчи кенгеси 19 сентябрьде 11 сагатда болуукду.

Коллегаларын депутатлага сайлангандары бла «Зелёные», КПРФ эмда ЛДПР партиялары республикада беломерини башчылары Сафарби Шхагапов, Борис Паштов эм Владимир Бегзиев да алгышлал, законла чыгарыуу иште жетишимле тежегенди.

Парламентарийлеге КъМР-де Адамын эркинликтери жангы бла улпномоченный Зумакъуланы Борис да ыспас этгенди. Ол КъМР-ни Айыруу комиссиясын да жамаут советни башчысы болганын белгилерчады. Борис Муस्ताфаев депутатланы къауумунда парламентариизмин мурдорун салган сынчулу адамла болганыларын, алаге жаш адамла да къошулгандарын иги шартга санаганды.

«Партияланы хар бирини да кесини муратлары, излемлери болуура. Алай бизни барыбызны да баш борчулуз тууган журтубуну айытыу, аны келир конкано ишангылыгынын, айнуун жалчытыу да, аны толтуруу ююн, барыбыз да бирге къадалып ююршюргюз деп ышанам, дегенди ол.

«Жыйылыуага РФ-ни Къырал Думасыны депутаты Геккьялы Завур, КъМР-ни Жамаут палатасыны башчысы Хазратали Бердов, Конституциялы судно таматасыны орунбасары Юрий Кетов эм башкала да кытыш хандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

«Пенсияга социал къошакъ тѳлеуно тохташдырыча Къабарты-Малкъар Республикада 2020 жылда пенсиячы жашау этерча ахчаны ѳлчменин тохташдырууну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну проектини юсюнден

БЕГИМ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бегим этеди. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулуууну болжаллы халда толтургун К. В. Ковок оюнууге кийирген «Пенсияга социал къошакъ тѳлеуно тохташдырыча Къабарты-Малкъар Республикада 2020 жылда пенсиячы жашау этерча ахчаны ѳлчменин тохташдырууну юсюнден» законуну проектини биринчи окууда къабыл керюрге.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА Нальчик шахар, 2019 жылда 10 сентябрь, №1116-П-П

«Пенсияга социал къошакъ тѳлеуно тохташдырыча Къабарты-Малкъар Республикада 2020 жылда пенсиячы жашау этерча ахчаны ѳлчменин тохташдырууну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы ЗАКОНУ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти 2019 жылда 10 сентябрьде къабыл кѳргенди

Статья 1. Пенсиячы 2020 жылда жашау этерча ахчаны ѳлчмени «Къырал социал болушукъуну юсюнден» Федерал законнга тийшилликке пенсияга социал къошакъ тѳлеуно тохташдырыча Къабарты-Малкъар Республикада 2020 жылда пенсиячы жашау этерча ахчаны ѳлчмени 9598 сомча тохташдырылады.

Статья 2. Бу Законуну кючюне кириуу Бу Закон 2020 жылда 1 январьда кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулуууну болжаллы халда толтурган К. КОВОК Нальчик шахар, 2019 жылда 12 сентябрь, №932-Р3

Келпиш

Бир бирге сынамыларын айтып турурча

Кѳп болмай Къарачай-Черкес Республиканы Урууну эмда социал кюрорулау эм Экономиканы айнытуу министрстволарыны келечилеринден кюралган ишини къауум Къабарты-Малкъарда болганды. Аны чеклеринде КъМР-ни урууну эмда социал кюрорулау министри Анзор Охтов КъМР-де коллегасы Асанланы Алим бла тобушенди. Анга ведомстволаны беломерини таматалары да кытышгандыла. Мында баш тема адамланы къолайларын есдорюрча программаны жа-

шауда бардырыуа жораланганды. Белгилесича, Къабарты-Малкъарда сагынылган программа пилот халда бытыр декабрден бери ишлейди. Жыйылыууда къолайсызлыккы азайтуу мадарла да белгиленгенди, оюмлары кѳбюсоно кере, аны ююн биринчиден экономика болуну игилендириге, адрес болушукъуну да айнытырга кереклисин билдиргенди. Тоубушуда миллет проектени бардырыуа кюрал-методика жангы бла соруулагъа, адам-



лаге социал болушукъу берген организациаланы ишлерине, кырылдан болушукъу излген категориялаге себеплик этуге да эс бурулганды. Айрында министрле мындан арысында да байламлыкъда

ишлерге, ол жангы бла структурала да тири кырмашырча кюч салырга, бир бирге сынамыларын билдирге келшгенди.

КУРДАЛЛАНЫ Сулейман.

Жазылуу-2019

Октябрьден алып башларча

Хурметли жамаут!

Бир торлю сылтаула бла сиз «Заманнга» иѳендогъу жылны экинчи жарымыны жаландо бир кварталына жазылып къалган эсеиз, кѳайгырмас. Октябрьни 25 дери, почтага барып, неда корреспонденцияны ташыучу адамын себеплиги бла 25 сентябрьде дерин ани тилибизде чыкъгъан газетге жазыласыз, аны 1 октябрьден алып, окъуп башларкъсыз.

Юч айга жазылыууна багысы - 348 сом 15 капек.

Бизин индексиз - 51532

Хурметлеу

Грозныйни орамларындан бири Энейланы Тимурну атын жюрютюрюкю

Кѳп болмай ауушхан белгиле академик Энейланы Магометни жашы Тимурну атын Грозный шахарны орамларындан бирине атарыкъдыла. Аны юсюнден буйрукъну Чечен Республиканы башчысы Рамзан Кадиров бергенди. Ол шарт Тимур Магометови 1924 жылда Грозный шахарда тууганы бла байлам-

лыды. «Белгиле алим мында тууганды. МГУ-ну бошاپ, кыралны космонавтикасын мурдорун салганадан бирди. Жуукъларына бла ахуларына бушуу этгеними билдирем»,- деп жазганды Рамзан Кадиров кесини telegram-каналында.

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВАСУНУ ГАЗЕТИ



Муратланыу

«Единая Россияны» алыбыздагы кезиуде жууаплы жумушларыны юсюнден

«Единая Россияны» съезинде 2021 жылда РФ-ни Къырал Думасына депутатланы айырууга эмда ѳтген сайлаулары эсеплерине баш магына берилдикди, деп билдиргенди бизге политика организацианын пресс-службасындан. Дагыда ананда партия институтланы жангырттыуу амаллары да сюзоллокъдоло, деп чертгенди «Единая Россияны» Генералны советини секретары Андрей Турчак.

Жылны ахырына дери тамамларга а белгиленин жууушлары юсюнден айтханды, сьезд чакырылгынын белгилерчады. Анда аны эчи эс айыруулаге бурулукъду. Сентябрьде болган къол кетюроуну эсеплерин чыгарыкъды, партия институтланы жангыртуу амалларын ксзюргиз. Алай бла 2021 жылда Къырал Думага депутатланы айыруулаге хазырлауны башланьыркъды,- дегенди ол.

Келир жыл «Единая Россияга» энтта кѳп жумушлары тамамларга тошерини да айтханды ол. «2020 жылда кыралны 48 регионунда 74 айыруу кампания бардырылкъды. Региона хар бири да кеслерча энчидиле, аланы тенгешдириг онг жокуду. Болсада келир айыруулада



да кюч салып ишлерге тошердикди. Алада 14 губернатор, законла чыгарыуучу 11 органны, 24 шахар думаны, 24 жер-жерли самоуправление органланы депутатлары сайланьыркъдыла. Кесигиз да кересиз, солурга заман жокуду. Озган къол кетюроуде жетишимли болганын деп тынычлы кыларга жарамайды. Сайлаула а бизге айырычулану излемлери, партияны планларын жашауда бардырырга онг бѳредиле»,- дегенди Турчак сьезюно ахырында. Партияны Ара айыруу ко-

миссиясыны тарихлерине кере уа, 8 сентябрьде битеу кыралда да 6419 айыруу кампания бардырылганды. Алада 47 мин мандат юлешингенди. Ол санда бир мандаты айыруу округладан РФ-ни Къырал Думасыны тѳрт депутаты, 13 регионуну башчылары, законла чыгарыуучу 13 органы эмда 22 шахар думаны депутатлары сайлангандыла. Аладан сора да, халкы, къол кетюроу, юч шахарны башчыларын айыргандыла.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима хазыраганды.

Конференция

Алимлени баш кѳайгырыулары - таулада экосистемаланы тинтиуну амаллары



Къабарты-Малкъар къырал университетде бу кюнде «Таулада экосистемала эмда алыны компоненттери» деген жетинчи Битюретсей конференция бардырылып башланганды. Ол А. К. Темботов алы илму школуну отужылыгына эмда тау тирелени экологиасыны аны атын жюрютен институтуну, 25-жыллыгына жоралады.

Аны Россияни Фундаменталны тинтиле фондуну болушугу бла КъМКЪУ, РАН-ны экологианы эмда эволюцианы

проблемаларына А. Н. Северцев алы институту, Дагыстаны Къырал табигыт запозидити, РАН-ны Теркология жамауты эмда биологи системы аланы экологиасы жангы бла совети, «Экология-Жизнь» деген регионла аралы къымылдау, КъМР-ни Табигыт байлыкъла эмда экология министрствосу курургандыла. Къонакъланы санында белгиле алимла, илму эмда билим беруу учреждениланы, жамаут организациаланы башчылары бла келечилери, студентле да бар эдиле.

Конференцияны ишин ана, РАН-ны тау тирелени экологиясыны институтуну башчысы Фатимат Темботова бу магыаналы жыйылыуга кытышырга онг тапханлары ююн къонакълагы ыразылыгын айтханды. Ызы бла илму учреждениланы къысха тарыхын белгилегенди. Белгилесича, ол 1994 жылда кюралганды. Кеси заманында кѳп сферала да къармашан, биология ресурсларны тинтиу бла юрешген алимлени бирлешдиригенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Таппандыруу

Эллиле ыразыдыла

Хасанияда Курчатов аты орамда жылны къайсы кезиуде да жол бла байламлы болум къуандырмаганды. Къышда уа - ботонда баргъан суула булуп, андан а улпу дуппула кюралып, жау угъай, машина бла ѳтген кыйын эм

кюрюкюлу болуп турганды. Ол тиреде уа сабий сад да барды. Аны элден кызыкъланы бла жашыкъланы анала, атала, аппала, аныча да жюрютедиле. Бу кондеде уа тиреге тынгы асарлы салынганды, эчи юйени къабагъ атшыкерини

къатларында кюрлуш материлала, ѳртден бери жыйылып тургъан баша керексиз затла, ол тиредетте амбулаторияны тѳгергендеги эси темир чанды да кетерилгенди. Орам бир кесек кенгергенди, тѳгерек да кѳзге аруи кѳрѳонди, эллиле да жюрюрге тап болганды.

ХОПАЛАНЫ Марзият.

Алимлени баш кыйгырыулары - таулада экосистемаланы тинтиуню амаллары

Ахыры. Аллы 1-чи бетеди.

Бу жаны бла институт саулай Россейде окыуна алыч илму учрежденияга саналады. Мында тегеректеги кызууретни тинтиуню аны болумуну прогнозуун этиу, табыгъатны аяулу хайырлануу эм кеп башка жаны бла тинтиуле бардырыдыла эмда проекте тамамландыла. Аны мурдорунде «Биологический эффект взаимодействия факторов зональности на равнине и постоности в горах» деген илму школ да иштейди.

КъМР-ни табыгъат байлыкъла эмда экология, курортта эмда туризм министрле **Шауаланы Илияс** бла **Мурат Шогенчуков** жарыкъландыруу, илму эм жаш тёлую ишлери жаны бла министри орунбасары **Ирина Шонтукова** конференцияга къатышканга ала ушул сөзле айткандыла, ишлери кыйматлы болурун

тежгендиле. Андан сора хар бири да институту башчысын эмда бир къуууу келечилерин министрстволарыны Сыилы грамоталары бла сауғанадыла. Жаыйлыгуну пленар кенешин РАН-ны академик, битимлени эмда жануурларны экология институтуну (Екатеринбург ш.) башчысы **Владимир Большаков** ачканды. Аны «Урал – Кавказ. Экологияны илму школлары» деген докладында бизни кыралда тау тирлелелде экосистемаланы тинтиуню биринчи атламларыны, эки институту арасында кыралган байламлыкълары, ала илмуга этген кызуучулукуну юсюнден айтканды. Биология илмуланы кандидаты, Москваны кырал университети келечиси **Роберт Саплерский** а былай тирлелени термодинамика ышайлары бла шагъарейлендиргенди.

Терт юнюн ичинде бардырылыкк (20 сентябрьге дер) конференцияга РФ-ни отузга жууук субъектинден - Тюркен, Азербайджандан, Армениядан, Кытайдан, Германиядан, Беларусьдан, Таджикистандан эмда Абхазиядан богаикле, зоолога, экологга, генетикле, геогграфла эм башка специалистле къатышырыкъдыла. Ала таулада экосистемалада биология эм башка проблемаланы, алай жерлеге адам салгъан хатаны азайтуу амалланы, информацияны жыйуу эмда жарашдыруу технологияланы озерикидиле, экология билим беруино айнатуу жолларын да белгилеркидиле.

Жыйлыгуну чеклеринде жаш алимлеге деп, профессор **Юрий Пузаченко** атын эсгерип, «Таулада экосистемаланы узакъдан тинтиу амаллар» деген школ-семинар бардырылыккыды.

Уланларындан болгъанын, къырал къулукулуда ишлеленин, жангы властыны жакълал, аны ючюн жашауну да аягъатын жорютген школуну арбазында бушуулу митинг барганды. Ары элни жамауаты, алимни жууук-ахлулары, аны кесине, ишине да хурмет этген адамла жыйылгандыла.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Этгорюк



Къарачай атла - энтга да Минги тауну тешпесинде

Шабат юн къарачай малкър халкыны келечилери **Хубийланы Аслан**, **Гузойланы Ахсат** эм **Алтууланы Аслан** къарачай атлада Минги тауну теш

дырыгъа деген оюм алынып къызыбы **Хубийланы Маликаны** эсине келгенди. - Жолгъа Азуу таладан кече онбирни жарымында

Экинчи юн бизге тюберге къарачайлы аккъаскъалда да келген эдиле. Суу болсунла, - дегенди **Алтуу** улу. Ма алай бла къарачай атла дуняда бек кючюле



есине чыкъгандыла. Биринче кере былай иш 20 жыл мындан алгъа болган эди.

Алтууланы Аслан бизге билдиргенге кере, бу жумушун жашауда бардырыгъа деген оюм алынып къызыбы **Хубийланы Маликаны** эсине келгенди. - Жолгъа Азуу таладан кече онбирни жарымында

ле эм тешкомпле, миллетбизни келечилери аламыт таула болгъанлары энтга да бир кере тохтадырылганды.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Юйретни

Жолугъуула, лекцияла, ушакъла

Роскомнадзор 2020 жылга дер субьектлени энци кёрюмдлерин къоруулауда эркинликлери жаны бла информация-тура этиу ишни стратегиясын чеклеринде акъылбайлыкк болмагъанлары араларында юйретилуени тирри бардырады. Алай бла жаш каникуллада СКФО-да ведомствону жер-жерли управлениларны 64 юйретни тобешун къурагъандыла, алагъа 13,7 минг акъылбайлыкк болмагъан къатышканды.

Биригиле, бийик окъуу юйле бла байламлыкъла къуару мулдулу. Субьектлени энци кёрюмдлерин къоруулауда эркинликлени сакълэу уполномоченный органы консультация советинде Жаш тёлю палата ол жаны болушу бардырады. Аны къауумуна жамауат организациаланы, вузлада бла федерал власть органлада студент биригилени келечилери киредиле. Жаш тёлю бла информация-ангыла туу ишден сора да, Роскомнадзор энци кёрюмдлелени жаны бла жумушла тапдыргъан операторларга юйретиле бардырады. Ведомствону специалистери бу органга ол данныйлеге къаралганы бла байламлы уведомлениланы беруу нызамны ангылатдыла, бузукулкъла болмай, законга керге ишни бардырыча информацияны билдиредиле. Жаш тёлю палатаны сайты: <https://rkn.gov.ru/about/p538/p212/p692/>. Энци кёрюмдлелени порталы: <https://pd.rkn.gov.ru/>. Энци кёрюмдлелел сабиле портал: <http://xn--80albc2bocddadlpp9nfk.xn--d1ac3j/>

ЗАМАН

Митинг

Айтхылыкк жерлешибизни Сыйы жулдузлагъа жетеди

Кенделен элде белгиле россий алим, ата журтну космонавтिकासыны мурдорун салганладан бири, Ленинни сауғаны лауреаты, Ленинни, эки керге да Урунууну Кызыл Байрагыны, Октябрь

Ол Тимурну аппасы Алий эфенди тау элгеге мыслим динни кийриуде этген жарыкъландыруу ишлени санаганды. Аны лауреаты, Ленинни, эки керге да Урунууну Кызыл Байрагыны, Октябрь

айтып турганды. Ол зат ючюн да биз анга ырайыбыз», - дегенди ол. Ауюшханны илму ишлерини юсюриден айтп, Энейланы Махмут селешгенди. Ол Тимур Магомедовични ары деруи космосда чачылып турган ракетала, артка къыйтып, жерде къонарча этгенин да чертгенди.

Пост **Табакъсойланы Мурат** республикада алим обществосу Энейланы Тимурга аталгъан илму конференция бардыруучу къыйгъысын керге турдгъанлары, аны къыгъытлары жарашдырылгандарын да билдиргенди, сабилени улуу алимден юлго алыргъа, анга



бусагъатда анда болламагъанларына жарып, Тимур Магомедовични жууукъларына, элни жамауатына да къыйгы сөз бергендиле. 23 сентябрьде, алимни



Энейланы Махмут (онг жанында биринчи) селешеди.

Революцияны, «Сыйлыккыны Белгиси» орденлен кавалери академик Энейланы Тимурну ауушханы бла байламлы аны атын жорютген школуну арбазында бушуулу митинг барганды. Ары элни жамауаты, алимни жууук-ахлулары, аны кесине, ишине да хурмет этген адамла жыйылгандыла.

Эрттен дууаны **Метланы Нох** тутдурганды. уланларындан болгъанын, къырал къулукулуда ишлеленин, жангы властыны жакълал, аны ючюн жашауну да аягъатын жорютген школуну арбазында бушуулу митинг барганды. Ары элни жамауаты, алимни жууук-ахлулары, аны кесине, ишине да хурмет этген адамла жыйылгандыла.

Сербяковчула Кенделенде тёрт жыйырма юню кюйдюргенлеринде, аныккъын да аягъа алгандары эсгергенди Нох. «Къайда жашаса да, Тимур тау болгъанын унутмагъанды. Ол шартын улуу ёхтемлик бла

де бола туруучусун, аны къызы, юрист илмуланы кандидаты **Натальяны**, эгечи **Лейланы**, эгечинден туугъан **Андрейни** да ити таныгъанын, ала малкър халкъдан чыкъгандары бла ёхтемленген-

туугъан кюнунде, Кенделен элни музейинде Энейланы Тимурга аталгъан жыйылуу болукулуда деп билдиредиле аны ишчилери. **МУСУКАЛАНЫ Сакинат.**

СЕБЕПЛИК

Аграрчылагъа кредитлеге 600 миллион сом тапдырылганды

Агропромышленност комплексе предпринятелягъа къыралдан себеплик этиу программаны чеклеринде Россельхозбанкны Къабарты-Малкърда бөлмуо бурунгу жылдан бери аграрчылагъа 600 миллион сом бергенди. Ол санда инвестициялагъа 88 миллион сом жиберилгенди. Сагъынылан программа быллак кредитни ставкасын беш процент

бла чеклендиреди, деп билдиргендиле финанс учрежденияны КъМР-де бөлмуонен. Быйыл «Албир» эл молк-производстволу кооператив банктан кеп къалмай 37 миллион сом кредит алганды. Предпринятел ортакъда тутхан жерлеринде кюзюк буйданы, арпаны, гибридрнатхоно май тирлик берген тюрлолерин есдюруу бла юрешеди. «Россель-

хозбанкны кредитни хайыры бла биз быйылгы кезиюлу сабан ишлеге заманында хазырланганбыз. Ахчага урукчу, отлук, минерал семирткичле эмда битимлени кюруулагъан затла сагып алганбыз. Банкта бизни жумушларыбызга бек терк эм тынгылы кыаргандары да къууандырады», - деп белгилегенди предпринятелни башчысы **Инал Алакаев**.

Сагъынылан программа чеклеринде банк бизни республикада быйлыгъа деруи битенуе да 150 миллиондан артыкк сом багъасына келишимлеге къол салырга таукуледи. Бусагъатда жети миллион сомга заявкалагъа къарала турды. - Саулай айтканда, республикада сабан ишлени 42,1 процентин аха бла Россельхозбанк жалчытады дерчады. Биз берген льгота

халда кредитлени битимчиликни, малчылыккыны, сют малчылыккыны айнатугъа эмда эл молк продукцияны жарашдырууга къоратырга болукулуда. Банк эм алгъа былай ишле бла юрешгендени заявкаланарына къарады, - дегенди гичке эмда орта бизнес бла ишле жаны бла бөлмуно таматасы **Залим Алюков**. **УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлаганды.**

Проект

Иш юсюнде ачыгъанлагъа - информация навигатор

Къабарты-Малкърда Социал страхование Фондну регион бөлмуо иш юсюнде ачыгъанлагъа деп «Персональный информационный навигатор» (ПИН) проектни жашауда бардырып башланды.

БАЙРАМ

Жарашыулыкк эмда бир бирни ангылау халда

Быйк кюн, Хасания элени ара межгити къурап, «Биз мамыр жашау жанлыбыз деген ат бла дин-спорт байрам этгенди. Анга КъМР-ни Муслиманларыны дин управлениясыны, КъМР-ни Граждандар обществоу институтлары бла байламлыкъла къурау эмда миллетлени ишлери жаны бла комитетини,

малкър эм къабарты элени келечилери чакърылгандыла. Хасаниячылга къонакъга келгенлени араларында Бахсан шахары администрациясын башчысы **Хачим Мамхегов** да болганды. Делегация байрамга къуру къол бла келмей, межгитге сауза келтиргенди.



Магъанасы республикада жашаган муслиманла бир бири ангылап, керекли къауулагъа къозгъамалы, жашауну ызына турууну жайлаура этюдю. Тюрлюртюрлю спорт эришилдеде эм дин бла байламлы соруулача жууап беруде къууанча келгенле кеслерин кёртюзюрге оймегенди. Сабилени араларында хорлапгъанлагъа сауула бергендиле. Абаданына да

Хачим Мамхегов Хасанияны иймамы **Мисирланы Тимурга саууга береди**. гиря кётюрюуде, канат тартууда къаруларын сынагъандыла. Ислам дин бла байламлы викторинга да энци ырайыкъла бла къатышкандыла. Байрам элни жашланы спонсор болушукъларына къуулап бардырылганды. **КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.**

Энци информация навигатор реабилитация амаллары алып ючюн къайры, къаман барырга, къаллай документле жиярга кереклини юсюнден толугъа билдиреди. Производствода ачыгъан хар адамга да энци план жарашдырыллады. «ПИН» энци белгиси болган инсан эзелген информациясын кесине тап заманда телефон, e-mail, почта неда СМС бла алырга болукулуда. Жашауга кийирилген проект юсюнден толугъа хазырланы фондну регион бөлмуонде билрге болукулуда. Адреси: **Нальчик шахар, И. Арманд, 5** юн неда **(88662) 48-00-21, 48-00-79** номерли телефон. E-mail: pin@ro7.fss.ru.

КъМР-де Социал страхование Фонду регион бөлмуоно пресс-служба.



Акция

Тазалыкъны сакъларга алланып

Элбрус курортта «Тазу тау» деген улуу экология акцияны бардырыдыла. Ол альпинизми бла тау туризмин кезуилери бошалгъанларына жораланырыкъды. Минги тауну этегинде суботник биринчи кере былтыр этгенди. Аны КъМР-ни Башчысыны Администрациясы, республиканы Курортла эмда туризм министерствоусу эм

«Курорт Элбрус» биригиле бардырыдыла. 28 сентябрьде акцияга къабылханла канатка бла 3 847 метр бийикликке **Гара-Башы** станцияга кётюрлюкюле. Ала курортну келечилери бла бирге туристле аслам хайырланган жоллары кир-житчектен тазаланыдыла. Былай ишле Азуу таладан башлап 4200 метр бийикликде орналган

Онбиреуленни ышыгына деруи эттиликдиле. Акцияга къатышханла канатка бла хакъсыз жюрюрюкюле, андан сора да, бар керек зат бла да жалчытылынырыкъдыла. Интернетде регистрацияны бу адрес бла ётерге болукулуда: <https://forms.gie/DiebioKutWPaPu7>.

Бизни корп.

Жомсуут эмдин

- Шарافرдинга хажи. Быйыл окутууга келгенде санын толоргонго келет? Ал кызу бизи республикадамыды? Бу көчүндө педсовет кырап, дөрсөткөнү көшөгөнбү. Шендо 48 абитуриенттин барды, алардан 14-сү очко, кылганналары уа заочно окутууркыды. Алай экинчи бөлөмгө сентябрың азыраңа дери алыгыбыз, тархиң энтта торленириклде.

- Очо окутууркы, кертин айтханда, азыркыдагы, заочниклерибизге уа кошулганды. Алай берилген, нег эсе да, окутууга ултуу келди. Кыргызнын билсе, алагы диплом берилсин кызыкты сунадыла. Алай дөрсөткөнү көрүп, боталмазылыктарын аңгылап, сессияны ахырында келмей кылганы да бардыла. Быйла болунары азыраңа энтта торленириклде.

инженер жамуатука жалаңда хайыр келтирликки. Дини болгон журналист жалаңда кертини жазаркыды. Шендо уа жамуатуны сейгириндир, чамаландырып, лаулашты туудуру мурат бот не эторукно да басмалап койгыяна бардыла. Неда ачагы тегемесен, азурунга багыркы тойломо деген врачларыбыз азыдыла? Иманнары болганыла уа,

дин дөрсөткөн берген устазыларыбыз илише жазып, аланы кыруугага бандыла. Сөз ючюн, Анзор Шханкут имулануы кандидаты болганды. Аслан Федатов а Дагыстаны гуманитар институтунда магистртурада окуйду. Бизни выгусник Залим Шонор Тюркде билим алады, келер жыл доктор диссертациясын кырууларкыды.

Дин кадрла

Быйыл ийман Абу Ханифа атлы Кызырты-Молдот кырап ийман университетте неча адам киргенди, аланы калдай жангылыкта скакылайда эмд калдай дөрсөткө юйенириклде? Дин жаңы бла билим алган жашла бла кызла кыдай ишлейди? Аны ючундун узур кырап Чочайла-Шарфуддин хажи бла ушак бардыраркыбыз.



«Окытууу бла бирге студентлерибизни иш бла жалчытынуу кыягызын керорже тийишлиги»

тур мурат бла зарылануу кыра ачканыбызны айтаарыбыз. Бу ити доргогенге уа бирге билим алынуу кыяын, жэнги жерлерин да аңгылап, окуулыкларына инанып, экзаменле берип, ызы бла биринчи курак киришир. Августун ахырында Кыргызнын бек аламат окуу билим алынуу энтта торленириклде. Кыргыздын билим алынуу энтта торленириклде. Кыргыздын билим алынуу энтта торленириклде.

Аллахны алында жууа тутаркыбын аңгылап, быйла терсликке этпейди. Аны айтханым, алгын илму атеизм деген дер болганды. Анда уа Аллах жокду деп койретгенди. Бюгонюкд уа урлап, тил этти, адамга хата салгыу болгонды, ала ючюн Аллахны алында жууа тутаркысыз деп юйреткен дер киийриге неж жарамайды?

Аллахны ашыгыңдындан, биз жокко Назычки арам кезигиткенде окууу жылны кезигиткенде жума намазга асыры көп адам келгенди, сыйымдай, тышында этидиле. Ой уа студенттен арасын, да намаз кылганына, ораза тутхана көп болганына шактылаткы этиди.

Алгааракыда ушагыбызда университетти бошагында эки диплом берилер лицензия алы нырыкты деген эдигиз. Ол жаны бла хал а кыалайды? Жангы мекамга кечгенден сора юридиктик адресибиз алышынганы, устава торленире кирилди. Шендо сакыңынан документени кыягысына киргенди. Алай быйла бир чырмау барды.

Шендо сакыңынан документени кыягысына киргенди. Алай быйла бир чырмау барды. Шендо сакыңынан документени кыягысына киргенди. Алай быйла бир чырмау барды.

Институт жаңы ачылганды уа устала Сириямд, Тюркден, Иорданияд релатрианта эдиле. Андан бер озын 20 жылны ичине кесибизни жашларыбыз окуп, коллективе кошулганды. Уста. Усталарыбызны кыруу кыруулдуу билимиди. Алай светский университеттер профессорла, докторла, бизге келип, студенттени окутуурга таукел болламайды, нек эсе да?

Совет заманда карла нени да башында дегенди ле. Бюгонюкк бир кыра, орман алау кылай олтип бардыла халкыга, кеси терелерибиз бырак эттилим. Ислам тиширууну, эр кишини санларын жабагыра чакырдан – миллет кийим, европаша жышкы, башкы жокду, терин ачылмасын ансы. Бизде уа бирге кылай кийимиде?..

Кавказ халкыла ислам динин алгынчы кылай эрте куралганды. Хар биримизн адетибиз, теребиз, намазыбыз болгандыла. Алага ислам дин да кошулууп, миллет ботондоа ырахматлык тапканды. Шендо уа ата-бабаларыбыз терлерин бир жанына тюрккө корошенге бардыла, алай, мен акын эткенди, дин бла бирге исламга чокре келген тереле айныргы болды халкыны.

СУРАТДА: Чочайла Шарафуддин Равиль Гайнутдин бла.

Соруу-жуап

Адамны башын хайран этген затла харамдыла

Багылы редакция, Мен тышына чыкканын бир жыл болады. Аллахны ашыгыңдындан, сабыр, намысты юйорге тошогенде, баш ием да иманлы, иш келпо алады. Алай айт келюнде аны айтыгы аздан-аз болуп болганын сөгтөнөт уурашдырк оксокт, ол ахасын өч оюнлуга кыратканын ачыкылганда.

Оп игиликк келтирмизин аңгылайма, тилеп, жалынды да корошенге, алай оп осал кылааркы кырууларыма. Исламда уа өч оюнланы юсюнде не айтылады, ала эркин этилменттерин билес. Алай өң берип, кыза эди алыны. Атымы жакшы ораза бергенде.

Сорууга жууатын Хасанияны ийманым МИСИЛАН ТИМУр береди: - Жорууга, айт кезуде бу осал зат кенг жайылганды. Тамата, жаш деп кыламай, ойиыдыла эр кишиле, тиширдуу, сабырлык окуя. Аланы арасында намаз этген, ораза туткандын кырауушарыбыз да болганары, ала ююкдөн-ююккө бөбөйлери ботонда кылааркыды. Халал бла харам бир келмейди, аланы жоллары башкыды. Аны айтханым, намаз этип, Аллахны алында борчуну топтоуру, ызы бла уа тапкырагы саналган иш бла корошенге неге ушады?

Дагында нареды дөң да барды. Орамга чыккансн, ишлери болмаган эр кишиле, аны да аларына жайып, жакы-тухай этип корошенирнин кересе. Алай оп да харамды исламда. Заманын бир торло хайрысыз, боша кыраткан кесине жажангыме жок ачанын билсин.

Аллахула Сайны Кыранда быйла айтты: «Эй, мусулмине, адамны башын хайран эткен экирет затла шайтаны ишлериде. Алардан жери туруугу, насыпты болуруга сөз өзсиз. Шайтан адамны эти эректелерге алааркы, жайып, сизни ичкирге чорлоу болмауу, душманлык жайды, ачылуудуларды, бизни жаратканы унутурады, намаздан тыргыра сөгтс. Муну эшитип, сиз тынгылааркыды».

Мухаммад дайгамбар, Аллахны салымы аңа болсун, быйла дегенди: «Нара оюңаңан ушайды тогуз эте тийип, аны сайны бла кылааркы жууганына». (Мусулим) Ислам ма алай бирге сыйан тошоюнду, кыроп болмайды аны, харам жануура бла төң этеди.

Аллахула Сайны Кыранда быйла айтты: «Эй, мусулмине, наркотикимин, адамны башын хайран этген затланы ишлериде алынуу. Бу аят ачагыра ойнуу шайтанын ойгойны иш болганын аңгытады. Аны бла корошен бизни Жаратканы байыркулганганда, жоруу-кулга карош кылаат кырааркы алады. Адам бу осал кыягыкыга кесин нек бергинен, аңа не сытуу бла аладатканын аңгылаарга тийишлиди. Биринчиден, оп шайтаны ишине боюнады. Экинчиден, а бир торло кыяын салмай, ишленим, терк окуясы бай болганын аңгылааркыды. Ала экинчиден, ала экиреттен ала ачыгааркыды. Ачакгыра он бардыран жерлени кыраарга жер, мекен бөлгөн, ойыңаңагыра аш-суу элтен да харамды. Аллахула алагына батла береди.

Арт кезуде уа спортта хорларыкыга ача салып, файда кытырга корошенге да жайылы бардыла. Республикада алай харам иш бла корошен неча жер барды? Оп шайтан оюнлук кылааркы кылааркы ала бардыла. Алай эки кылауд да терсиде. Бири кыяп кыруунаңдан, башкысы уа, ахасын жооп, ачуудан тели боладары, башлары кетедиле, кесперини жашуулары юзгенде да бардыла.

Бизни Жараткан өч, ача салынган оюннга Шайтан алынып келет. Бизди ойгошторуулагымы, казимоа рулеткамы неда, биздене, аппаратларкымы кыратасы монгокно, ала барысы да мусулманга эркин этилмент болуурады быйла дегенди: «Карт оюнун, намазга турган адам ушайды оп гла болууру кыяны бла абдыра алат, Аллахка баш уйыңаркыды».

Кересиз, Аллах харам эткен зат хайры, ашылыкты кишини кыратканын ала бардыла. Эч оюн адамны тархантай турды, аны ичиден ашайды. Аудак, кыруда аңа итинин турура этеди. Буады. Адам кызынгуусу болламай кылады. Алай бла уа ача тийеди, бермесе, сыйбарды, урлаиди, койонде болган затланы сөгтөт. Оп не гоюндан да артка турупкы тойлоиди.

Бизни Жараткан өч, ача салынган оюннга Шайтан алынып келет. Бизди ойгошторуулагымы, казимоа рулеткамы неда, биздене, аппаратларкымы кыратасы монгокно, ала барысы да мусулманга эркин этилмент болуурады быйла дегенди: «Карт оюнун, намазга турган адам ушайды оп гла болууру кыяны бла абдыра алат, Аллахка баш уйыңаркыды».

Шендо уа комьютер оюна жайылады. Жаш адам, ойнай кетип, башлары хайран болуура, аталарын, аналарын, жуукурларын өлтюроркө чапкан кезуине кылап кек болууру кыяны бла абдыра алат, Аллахка баш уйыңаркыды. Оп не гоюндан да артка турупкы тойлоиди.

Аңгылаты

Бизни Жаратканын 99 атын санаган жаннетге кирликки

Аллахулааны 99 аты барды. Алаан аль-Хаким (терен акылы, билими, аңгылы) анны магынасын бизге Абу Ханифа атлы ислам вузуу БОШАГЫН, «Ислам в Евра-Буа» журналынын редактору АКАЙЛАНЫ Хасин хам аңгытады.

Сыйлы Кыран, ШЕРИАТ

- Букарн эм Мусули ийман-леринде фыйтмарбарыбызны быйла сөйлөр берди: «Кертиди, бизни Жаратканын 99 аты барды. Аланы барсын да эсиде туткан (сангаган) – жаннетте кирликки». Айлылы айтан-дура эткенде, буа тутан деген апыны хар бирин да аңгылап, дуа эткенде тоз хайранланууну магынасында айттыды. Сөз ючюн, «ар-Разака» (Кадаркы юлөшкенде сөздө магынасын билген жанын хар жанын магынага утапкандан тилеримден аль-Алау» (Жаңгыз) деген сөздө аңгылабан бизни Жаратканын негер ишлерин тоюруду.

АДАМ АЛАМАТ СЫФАТ ДА КЫРАЛГАНДИ

Аллахулааны аламат, сыйлы болуурун аңгылааркыды (ангылы, терен акылы). Оп «иккма» деген сөздөн кыра алганды – акылылыкты. Биз аны кылай аңгылааркы билимни тоз хайранланган, кыялы болмады меркени очу чыгарганды, бола турган ишлерден хайрыры оюн этген. Алай бу шартла барысы да адамны юсюнде бардыла. Аллагулааны терен аңгылыгыбыз уа кыярымы чок жокду, аны адам ултуу алаңдагылазталык тойлоиди. Аль-Хаким – тегерек битеу болмуламы, жумушланы, хар нени аңгылады, биледи, аны хер иш уа да терс билгенде неге эни белги барды. «Кертиди, жери бла келкени кырауларындарда, кюн бла кече бир бирин алышканында, адамга хайыр келтирер болууга (бу-Хаким) (9). Неда баша айтды: «Оп сөз ананы кыярында кеси сыйганча сыфат бергенди. Андан сора Аллах жокду – демениги, терен акылы» (9).

Аллахулааны терен аңгылыгыбыз уа кыярымы чок жокду, аны адам ултуу алаңдагылазталык тойлоиди. Аль-Хаким – тегерек битеу болмуламы, жумушланы, хар нени аңгылады, биледи, аны хер иш уа да терс билгенде неге эни белги барды. «Кертиди, жери бла келкени кырауларындарда, кюн бла кече бир бирин алышканында, адамга хайыр келтирер болууга (бу-Хаким) (9). Неда баша айтды: «Оп сөз ананы кыярында кеси сыйганча сыфат бергенди. Андан сора Аллах жокду – демениги, терен акылы» (9).

АНГЫЛЫ, ТЕРЕН АКЫЛЫ (АЛЬ-ХАКИМ)

Аллахулааны аламат, сыйлы болуурун аңгылааркыды (ангылы, терен акылы). Оп «иккма» деген сөздөн кыра алганды – акылылыкты. Биз аны кылай аңгылааркы билимни тоз хайранланган, кыялы болмады меркени очу чыгарганды, бола турган ишлерден хайрыры оюн этген. Алай бу шартла барысы да адамны юсюнде бардыла. Аллагулааны терен аңгылыгыбыз уа кыярымы чок жокду, аны адам ултуу алаңдагылазталык тойлоиди. Аль-Хаким – тегерек битеу болмуламы, жумушланы, хар нени аңгылады, биледи, аны хер иш уа да терс билгенде неге эни белги барды. «Кертиди, жери бла келкени кырауларындарда, кюн бла кече бир бирин алышканында, адамга хайыр келтирер болууга (бу-Хаким) (9). Неда баша айтды: «Оп сөз ананы кыярында кеси сыйганча сыфат бергенди. Андан сора Аллах жокду – демениги, терен акылы» (9).

Аллахулааны терен аңгылыгыбыз уа кыярымы чок жокду, аны адам ултуу алаңдагылазталык тойлоиди. Аль-Хаким – тегерек битеу болмуламы, жумушланы, хар нени аңгылады, биледи, аны хер иш уа да терс билгенде неге эни белги барды. «Кертиди, жери бла келкени кырауларындарда, кюн бла кече бир бирин алышканында, адамга хайыр келтирер болууга (бу-Хаким) (9). Неда баша айтды: «Оп сөз ананы кыярында кеси сыйганча сыфат бергенди. Андан сора Аллах жокду – демениги, терен акылы» (9).

Аллахулааны терен аңгылыгыбыз уа кыярымы чок жокду, аны адам ултуу алаңдагылазталык тойлоиди. Аль-Хаким – тегерек битеу болмуламы, жумушланы, хар нени аңгылады, биледи, аны хер иш уа да терс билгенде неге эни белги барды. «Кертиди, жери бла келкени кырауларындарда, кюн бла кече бир бирин алышканында, адамга хайыр келтирер болууга (бу-Хаким) (9). Неда баша айтды: «Оп сөз ананы кыярында кеси сыйганча сыфат бергенди. Андан сора Аллах жокду – демениги, терен акылы» (9).

Сыйлы Кыранда аль-Хаким деген аңгылым бир неча кече тойбейди. Сөз ючюн, «Тауба» деген сурата быйла айтылды: «Эй-Биллигимди, терен акылымды, кыялымды кек сиз ючюн, онгылары, акылы, билими, кыяры болганына чыраңа шактылаткы этидиле. Андан жер башында, кекде, сууда да

Шерият – бизге этилген ашыктыкты, игилик, хатерлик да насип, тынчлык, ырахматлык табарды битеу жоруугу, Алай бла бизни Жаратканын ючюн аңгылаган мусулман Аллахулааны битеу ишлери, оюнулары, буюркулары, жоруулары да хайрыры, аламат болганын билсин, аңгылыкны, эсептени, окумуштуулукту. Алай бла бизни Жаратканын ючюн аңгылаган мусулман Аллахулааны битеу ишлери, оюнулары, буюркулары, жоруулары да хайрыры, аламат болганын билсин, аңгылыкны, эсептени, окумуштуулукту. Алай бла бизни Жаратканын ючюн аңгылаган мусулман Аллахулааны битеу ишлери, оюнулары, буюркулары, жоруулары да хайрыры, аламат болганын билсин, аңгылыкны, эсептени, окумуштуулукту.

Материалданы басмага ТИКАЛАНЫ Фатима хазырагындаы.

ШУРУ

Кыранны терен магынасын, сейрирк макамын кергозталгын фахмулу кечюрюучю

Экинчи сентябрде Сыйлы Кыранны орус тилге кечюрөн, аны магынасын аңгылаган жаңгы тишири, белгили жамуат кызулукчу, айым Валерия Порохова аужшанды. Арга 7 жыл толган эди. Оп «Аль-Фурукан» ислам жарык ачыраа, соруу орус мусулманнары «Тюз жол» дин бирлигине, «Конфессияла аралы келишимчи эм мамырык» халкыла аралы фондыга таматалык этиди.

Валерия Порохова ислам дунянда белгилли алмиди, оп лекциялары бла көп көрө Шимал Кавказда, Кызырты-Молдотко да болганды. Ахыргы жер он Нальчикке бытыр августта келгенди. Уврапеленин Шимал-Кавказ академиясында тюр бөшуде ол ислам Аллахдан келген таза дин болганыны, аңа адам кесини оюмларын, илемдерини кошмагына, бизни Жаратканын буюркулары толтуруугу эки дуняда да насип, ырахматлык табаркыны юслеринден келтик окууганды.

Валерия Порохова ислам дунянда белгилли алмиди, оп лекциялары бла көп көрө Шимал Кавказда, Кызырты-Молдотко да болганды. Ахыргы жер он Нальчикке бытыр августта келгенди. Уврапеленин Шимал-Кавказ академиясында тюр бөшуде ол ислам Аллахдан келген таза дин болганыны, аңа адам кесини оюмларын, илемдерини кошмагына, бизни Жаратканын буюркулары толтуруугу эки дуняда да насип, ырахматлык табаркыны юслеринден келтик окууганды.

анам христианды эди, менден да аны излегенди. Жылга барганы бла дин мени жагыр излемим болганды», -деучу эди ол.

Валерия Порохова ислам дунянда белгилли алмиди, оп лекциялары бла көп көрө Шимал Кавказда, Кызырты-Молдотко да болганды. Ахыргы жер он Нальчикке бытыр августта келгенди. Уврапеленин Шимал-Кавказ академиясында тюр бөшуде ол ислам Аллахдан келген таза дин болганыны, аңа адам кесини оюмларын, илемдерини кошмагына, бизни Жаратканын буюркулары толтуруугу эки дуняда да насип, ырахматлык табаркыны юслеринден келтик окууганды.

Саят бла жаркыны ичине ол көп сейир затланы билдиргени эмсеиди. Кыранны юсюнде аңа, анда Аллахулааны сөлөмгө ачылааркыды, аңагы жук да кошулмагына, кыра ратламгагына эңи сз бурганды.

Валерия Порохова ислам дунянда белгилли алмиди, оп лекциялары бла көп көрө Шимал Кавказда, Кызырты-Молдотко да болганды. Ахыргы жер он Нальчикке бытыр августта келгенди. Уврапеленин Шимал-Кавказ академиясында тюр бөшуде ол ислам Аллахдан келген таза дин болганыны, аңа адам кесини оюмларын, илемдерини кошмагына, бизни Жаратканын буюркулары толтуруугу эки дуняда да насип, ырахматлык табаркыны юслеринден келтик окууганды.

Саят бла жаркыны ичине ол көп сейир затланы билдиргени эмсеиди. Кыранны юсюнде аңа, анда Аллахулааны сөлөмгө ачылааркыды, аңагы жук да кошулмагына, кыра ратламгагына эңи сз бурганды.

Бетде Кырандан аяпта, Мухаммадын хадислери да келтирилди. Аны ючюн саят буюруугу, аны ирли жерге атмагызыны, тийишли болмаган жумушда хайрыламгагыны тийебиз.

ДЭЮДО

Жай Олимпиадага кыатышырга умутлуду

Кеп болмай Кыбарты-Малквар кырал университетин педагогика, психология эм физкультура-спорт бөлүмүнө магистранты Олег Бабгров Назранда бардырылган эришилде беш тубеушү өтдүрүп, алардан ючюнөндө болжалдан алгач хорлап, биринчи жерге чыкканы.



төрт жокдон аслам адам спортту устасы, ону суу сыйлы уста эм оналгыны халкына аралаш эришилдеге уа кыралдык дододан жыйымдык командасына баш тренери Хасанбий Таовну кылунада хазырланганын айтканды. Жаш кызуу а ол дододуну, самбонум бегирге сыйгенин, келир заманга кыралды мурата этгенин да билгирге

Жерлешибиз спортну жеси да био бирин башкармак болгандарын, аланы бирча харатанын чертенди. Келир заманга, 2020 жылда, Токио шахарда өтөрүк XXXII жай Олимпиада оюнуга кыатышырга сыйгенин да билгирди.

изленгени. Жерлешибиз спортну жеси да био бирин башкармак болгандарын, аланы бирча харатанын чертенди. Келир заманга, 2020 жылда, Токио шахарда өтөрүк XXXII жай Олимпиада оюнуга кыатышырга сыйгенин да билгирди.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Тарыхлы мекяма

Кешенени кыарамай атып кыоярга жараймыгы да?

Аз болса да, алыкча бардыла тау элерибизде ташдан, агачдан бурунгу да ишленген журтла, хунала. Ала озган заманланы шаг-атларыча, тарых магналды эсертмелена сюелде.



Аладан бири бюгонлюкде Тырнауздан өргөрк барып, жолу сол жанында ариу бетде орналды. Ол Кыамгүт бийни кешенеси. Ишленгени төрт жюз жылга жууук болады.

Кыамгүт бийни ким болганы юсюндөн кеп кер «Заманда» жазыла турганды. Эсигизге кысык салынык. Кеси заманында жигитлени жигити эди. Таурухлу ариу Гошах бийчени сабий заманды урлап, ол өсөп уллу болгандан сора кесине кыатынга алады. Жарысурга, эр кишиге осал аруу тишип, кеп да турмай өлөп кыалады. Анга кешене ишлетеди.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.



Орта кюн белгили россейли журналист Алексей Пивоварову кесине «Редакция» ютуб-каналында «Взгляд на Россию с высоты Эвльбруса» деген фильми чыкканды.

Съёмкала жазды Минги тауну тиерсениде бардырылгандыла. Бир нечча кюннө ичинде торло-торлю интернет канал-

Премьера

Фильмге кыараганланы саны миллионга жетеди

лада анга миллионга жууук адам кыараганды. Журналист таулада жашуа кылай болганына бля он атылгыны юсюндөн хазырлашак нөгөрлөгө ол белгили альпинист Елмезланы Абдул-Халими бля аны кыарындаш Абдулкерими, фрирайдер Байдаланы Александрны, аны юй бийчеси болуп турган немисли альпинист эм фрирайдер Лиза Пальны эм дагыда кеп айткылык адамланы сайлаганды.

Бирле алай жерге жаланда Алтанын, экинчилери уа Бай-кал кенно санарга керекди дейди. Алексей Пивоваров, Минги тауну табылгатыны ариу-лугун көргөзгөндөн сора да, миллет тарыхыны, шөндөгү жашуага кеп кыармаланы да жыйышдырганды. Мени акылыма керө, анга аламант ушак нөгөр Елмезланы Абдулкерим болганды. Бюгонкю жашууну юсюндөн кесине оюун айт, ол миллионна бля россейлиге сагыш этген затланы ачыккалыганды. Кысыксын айтканда, фильмге кыарагыз, сокур-ранмасы!

ТАПАСХАНАНЫ Аминат.

САУЛУК

Олтуруп туруу кыаллай аруула кыозгыайды?

Аур ишде арууну саулуукну тозурады деп кеп заманы аллай оюм жорюгенди. Энди уа кен заманы олтуруп туруу андан да кыоркуну болганы ачыкчанганды. Кеп болмай «Олтургандан өлөм» деген жаны диагноз окуну чыкканды.

жылы ичинде бардырылган тинтиуге врачланы сейрге кыалдыргандыла - алгын саулуукларында чурум табылмаганын 8 проценти организми кыартагыча тозурап алай ауушканды. Алимле жашуудан алай өртте

Ол халны тозутир ючюн, тинтиуге кыатышкандан сау кыалганла эртенкиче чабарча, ишден сора уа тренажер залга барырга этилгенди. Алай андан сора да аланы халлары итирилгенди. Кеп олтургандан жууулап кыалган

кесин артык бек кыйнарга да керек тойюкдо. Замансыз өлөмдөн санланы акырын кымылдыта туруу да кыуагырга болуукду. - Бек игиси - белонмөй бир сагытанд кеп олтурмузу, андан сора туруп, санланы кымылдытырга керекди - эншиге ийилип, өрге көтөрүлөп, ары-бери бурулуп, чөгөп эмда кыобуп - деп анылатады Лесафт алы НГУ-ну профпактык медициналы бля саулуукну мураорлары кафедрасын тамагы Роза Чаллагова. - Алай этсегиз, керекли гормон унырыкчы, ол а организмигизни башка системаларында да жуууларга кыоркык тойюкдо.

Сюелипми

«Ак келкиле» жашуудан эрте кетгендерин врачла XX өмюрнө акырында XX1 өмюрнө башында макхемеле ишленген саны кеп керө өсгенде эзелгенди. Аны сылтаун билир ючюн, уллу тинтиуге бардырылгандыла. Осиделде ишленген 5 миң адамны (тинтиуге башлангырга алааны саулуукларында чурум болмаганды, жыл санлары уа 45 жылда озмаганды) жан соектерине датчикке (адам олтуруп кыаллай бир турганын эзелген приборла) салгандыла. Төрт-беш

кетунону сылтаун жорекдөн эмда кыан тамырадан көргөндө - ала кыамылдамай тургандан тер бузулдыла. Алай, киши сунмай турганлай, эндо крик болум алгач чыкканды. Тинтиуге көргөзгөнгө керө, кеп заманы олтуруп турганын бек магваналы ферментини (липопротеинлипазаны) тирилги да азарды. Ол а адамды жынгып жану юкюдгөн, ашдан кыанга керекки затла барырга этген затды. Ол эринчек болду эсе уа, организми башка системалары осал ишлен байшайдыла.

ферментин уятырга санланы алай бля кыамылдамай оюуна болушмагычы ачыкчанганды. Бир кюннө ичинде 6 сагытандан артык заманы олтуруп турган адам алай ишге келген кюндөн башлап 15 жылны ичинде ауушурга кыоркуну 40 процентте өседи.

Акырын, алай дайым да Врачла бу тапсыз тюрленуилени кыаллай тохтатырга болуукду деп сагышлангандыла да, былай оюмга келгендиле: аны ючюн адам

Полиця

Даулашып, башуа шинтик бля урганды

Быйыл 10 сентябрьде РФ-ни МВД-саны Май районда бөлүмө онуу бля бир нечча керө жууулап тартылган 41-жыллык майскенди. Кеси да алайдан узык болмай жашаганды. Терленгенин айтканына керө, ол тиширүү бля даулашып, башуа бир нечча керө шинтик бля урганды. Аны

генине ишеклини ачыккалыгандыла. Ол алгын да сюднө онуу бля бир нечча керө жууулап тартылган 41-жыллык майскенди. Кеси да алайдан узык болмай жашаганды. Терленгенин айтканына керө, ол тиширүү бля даулашып, башуа бир нечча керө шинтик бля урганды. Аны

жыгылганын көрүп, юйдөн чыгып кеткенди. Бу арыкта бля байламлы РФ-ни Следствие комитетини КыМР-де следствие управленисыны куулукучулары Россейни УК-сыны 105-чи статьясына керө терсепула материалла жарашдыргандыла.

Халар беруу

Эл молкде кыармашханлагыа - субсидияла

КыМР-ни Эл молк мини-страстсуосундан «Агростартап-программа бля ахча берилигизин эмда аны бля байланы документлени алып башанырыгы билдиргендиле. Кыагытланы тишишисича хазырлап, быйыл 17 сентябрьден башлап 7 октябрьге дерин министрствөгө жетдирирге

керекди. Аланы берирча юч амал барды: МФЦ-гя барып, почта бля жибир неча электрон халда жарашдырып. Бу ишин энчиликлери көпдү. Кыалай документле кереклисин, конкурс айыруу кыачан эм кылай бардырылгычы, бериллик ахчагача не зат тап алырга неча аны неге

кыоратырга болуугун эмда башка керекли информацийны министрствону интернет-сайтында табырыксы. Аны адреси: https://pravitelstvo.kbr.ru/oig/minselhoz/index.php?ELEMENT_ID=2771

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлаганды.

УЧРЕДИТЕЛНИ: КЫАБАРТЫ-МАЛКВАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛЯ ПРАВИТЕЛЫВСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал
РЕДАКЦИЯ: ТЕКУШЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары) ЖАНГУРАЗАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары), ТОКШУЛАНЫ Борце (жууулап секретары), ТРАМЛАНЫ Зуухра, МУСУКАЛАНЫ Сакнат, ТИКАЛАНЫ Фатима, УЛБАШАНЫ Мурат.
ТЕЛЕФОНЛА: 42-43-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-44-82. Жууулап секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-42, Корреспонда - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕТОМЛЕРИ: Пешитка эм право - 42-24-02, 42-67-68. Экономика - 42-66-73. Куулука - 42-66-76. Социал ишче - 42-75-82, 40-59-18. Вюртлө, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучуу бля байламдыкыла жорюктою эм жазылуу - 42-37-94. Энди юреспондент - 42-68-72. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бля кыагыт жорюгөмдөн. Кюл жазымага ресейни этилмей эм ала артык кыатырылмайдыла. Газетеде басмаганга материалла атылгычы оюмла редакцион оюму бля келишмесе болуукду. Алада айткыган хар зат ючюн Россей Федерацияны Басмагы юсюндө законду тиешилемелени материалланы авторлары кесирини жууулушканды. Редакция авторлардан 400 гезит тынганды (машина бля жазыганга 5-6 бет) кепно ишледеди. Газет Басмагы эм асылды информацийны эринчилери кыорууду жана бля Кыабарты-Малквар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрары этилгенди. Регистрацион номер — ПИ № ТУ-07-00118. Индекс - 51532

Газетин басмагы «КыМР-Мелна» ГКУ-ну компьютер службагы хазыр этигенди. Газет «Тетраграф» ООУ-ну типографиясында басмаганганды. Назлык шакар, Ленин аты проспекти, 33. Газетин исерине тиешилер ючюн КыМР-ни почта сызыгы федералдык Управленисы жууулушканды. Телефонла: 76-01-21. Газеттин рононагы сагы ючюн КыМР-ни «Россечел» акционер общество жууулушканды. Телефон: 42-69-34. Газет кыагыткы юч керө чыгады - геюрге, орта, шабат кюндө.

Номерге графике керө 19.00 сагытда кыол салындаы. 20.00 сагытда кыол салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНАЛА: Мусукаланы Сакнат - дежурный редактор; Куучуланы Сафит, Кетенчиланы Зуульдин - жууулап секретарлары орунбасарлары; Байламлы Феруза (1-2-чи бет), Зезаланы Лидя (3-юч бет), Гезяланы Вала (4-юч бет) - корреспондентла. Тиражы 1467 экз. Заказ № 835. Багысы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗАТЕЛНИ АДРЕСИ: 36000, Назлык шакар, Ленин аты проспекти, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru